

stubbar uttaneftir

Callaghan vann 2. umfar

Uttanríkisráðgjafi James Callaghan fékk flest atkvæður í 2. umfarinum í valinum til nýggja forsætismálaráðherra, men hann fékk ikki nóg mikið av atkvæðum til beinanvegin at taka starv-ið.



Callaghan: 141 atkvæður

Callaghan fékk 141 av teimum 312 atkvæðum. Fyri at fáa starvið skuldi hann havt 157 atkvæður.

Aftaná Callaghan kom vinnumálaráðgjafi Michael Foot við 133 atkvæðum. Val-evnið á høgaveingi, figgjars-



Foot: 133 atkvæður

málaráðgjafi Dennis Healy, fékk bert 38 atkvæður og luttækkur ikki meira í valinum.

Eygleiðarar rokna við, at Callaghan verður valdur. Hann er meira moderatir i mun til Foot, ið liggur uttast til vinstri á enska arbeidara-flokkinum.

2.000 umboðsmenn úr 140 londum stevna til fundar.

HABITAT-fundurin byrjar í Vancouver 31. mai.

Tíðliga í summar verður stórir fundur um sonevndar miljö-spurningar hildin í Vancouver í Canada. Hann byrjar 31. mai og varar til 11. juni, og 2.000 umboðsmenn

úr 140 londum koma at luttaka. Harafrat verða við á fundinum fleiri túsindir eygleiðarar fyrri ymsar stovnar og feløg um allan heim.

Fundurin verður nevndur HABITAT, fremmandað, ið kann verða umsett til bú-pláss. Á enskum verður talað um «human settlements». Seinasti fundurin av hesum slag var í Stockholm í 1972, og viðgjörði hann mest dalkingarspurningar á landi, sjógv og í luftini og verju av náttúruni. Hesin komandi fundur fer einahelst at viðgera spurningar um búsetingapláss frá størstu býum til smábýir og landsbygdir.

Fyrirreikingarnevnd við 56 londum

Adalskrivari hjá HABITAT er fyrrverandi búnaðarráðgjafi í Colombia, Enrique Penalosa, og fundurin verður tann størsti, ið ST nakrantíð hevur skipað fyrri. Seinastu tvey árin hevur Penalosa vitjað í 100 londum at samráða um HABITAT-spurningarnar við politiskar leiðarar og teknisku ráðgevarar teirra. Tosað hevur verið um, hvussu byggitlanir best kunnu verða framdar, men eisini fleiri serspurningar verða tiknir upp á fundinum í Vancouver: fólkaflytingin av byggt til býirnar, eftirlit við hvussu býarøki best kunnu verða umsitin og annars ferðsluspurningar yvirhøvur í býarsamfeløgum.

Á fundinum luttaka sum vera man bæði idnaðarlond og tey sonevndu tilfaturskommu londini, og tað kann føra við sær, at ógvuliga ymsar hugsanir koma til orða.

Spurdur, um hann heldur, at tilíkt tjak fer at elva til illstøðu millum tey ríku og tey fátæku londini, sigur Enrique Penalosa, at hann ikki heldur so fer at verða. Arbeitt hevur verið í eini fyrirreikandi nevnd, har 56 lond hava verið umboðað, og har hevur eingin illstøða tikið seg upp. Ríkisstýrin hava nevniliga ásað, at ábyrgdin av, at teir ymsu spurningar kunnu verða loystir, liggur hjá hvørjum einstøkum landi sær, sigur Penalosa, og londini kunnu læra hvørt av øðrum í alheims samvinnu.

Chile-hoyring

Sunnudagin byrjaði ein Chile-hoyring í Helsingfors. Tað er alheims Chile-kommisjónin, sum hevur fyrirrekað hoyringina. Á hoyringini luttaka 15 vitni og fólk úr Chile, ið skulu greiða frá viðurskiptum hjá m.a. teimum politisku fangnum, ið framvegis eru nógvir í Chile. Almenn-ingurin veit einki um lagnuna hjá nógvum fangum — um teir framvegis eru á lívið, ella hvar teir sita fongisaddir.

Grønlandska fiskivinnan kann ikki líta á donsku stjórnina, men roknar við stuðli frá EF

Meðan danska stjórnin stríðist fyrri bestu og mest møguligum fiskirættindum, er Grønland gloymt í hesum »rossahandli«. Tað kann fáa álvarsligar avleiðingar fyrri grønlandska samfelagið, ið bert hevur fiskivinnuna at líta á. Grønland litur ikki á donsku stjórnina, men roknar við, at EF betur kann verja áhugamál Grønlands, skrivur Philip Lauritzen í Information.

Vesturtýskir verksmiðjutrolarar eru í alheims farvatnum við Grønland í ferð við at broyta nýggja áttarliðið av toski til fiskamjøl. Kongaligi Grønlands Handilin KGH, hevur uppdagað, at vesturtýskir trolarar royna eftir fiski, sum ikki lúkar minstamát.

Viðari skrivur Information, at trolararnir hjá KGH hava fingið boð um at halda eygað við týskarum og Fiskimálaráðið er boðað frá. Um hetta ferir við sær, at týsku trolararnir verða steðgaðir í at taka úr toskastovninum fyrri tey komandi árin, er hetta eitt eyðkennt domi um ta ovurfisking, sum fer fram í Norðuratlantshavinum.

Grønland, eins og aðrar fiskivinnuþjóðir spyrja tí: »hvørjar avleiðingar fær ovfiskingin fyrri okkum?».

Danmark rekur bert danskan fiskivinnupolitikk

Danmark eins og Grønland royna at finna eina loysn á havrættarstevnunum hjá ST í New York og í sjálvum ST. Í Grønlandi eru fiskivinnumenn í depurhuga um úrslitið. Tað er, sum tað altíð hevur verið: danska stjórnin rekur bert ein fiskivinnupolitikk — Danmark til góðar, skrivur Information.

Fiskimálaráðið umboðar alt Danmark og eisini Grønland á havrættarstevnunum.

Danska stjórnin hevur heldur ikki, sum hon so ofta sigur, gingið uppskotið frá grønlandska landsráðnum á móti um ein serligan grønlandskan fiskivinnupolitikk.

Ynskir fiskimarks-útflyting

Longu á heystið 1975 kravdi grønlandska landsráðið, at fiskimarkið við Grønland varð flutt út á minsta lagi 100 fjórðingar. Grundin til hetta kravið varð hon, at landsráðið hevði uppdagað, at ein álvarsom ovfisking fór fram á grønlandsku rækju-miðnum.

Vælvitandi um, at dansk fiskivinnuá hugamál eru hött, eru grønlandingar tí bangnir fyrri, at Danmark fer at lata burtur av grønlandsku á hugamálunum fyrri at gagna donsku fiskivinnuni.

heitt óhugsandi, um ikki vinnulívið verður byggt út og fiskivinnan fær betri sendir.

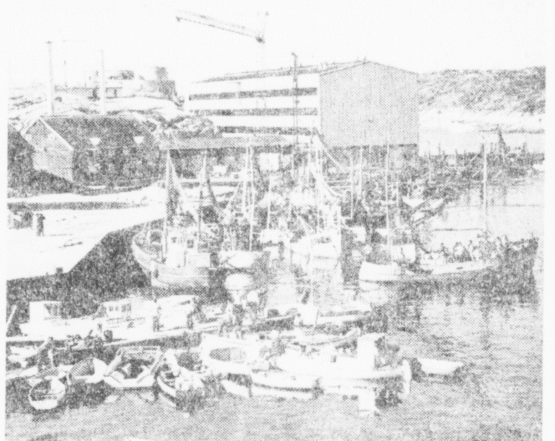
Búskaparfigu

200-fjórðingakini

tryggja bert fyrsterætt

Tað er við umtalaða í huga, at kravið um fiskimarksútflyting skal siggast.

Á ST-havrættarstevnunum verður óivað gjord semja um, at allar strandatjóðirnar skulu hava eitt búskaparligt 200 fjórðingakini. Tað vil í fyrsta umfari tryggja grønlandsk á hugamál.



Grønlandsk fiskivinnuá hugamál samsvara ikki við tey donsku

Tilverugrundarlagið

Fiskivinnan hevur stóran týdning fyrri danska búskapin. Dansk samfelagsá hugamál standa tí í váða. Men støðan hjá Grønlandi er enn álvarsamari.

Danmark hevur sagt, at tað styðjar Ísland í stríðnum um fiskirættindi. Spurningurin er, um Danmark hevur somu støðu, tá talan er um Grønland.

Fiskivinnan er einasti vinnuvegur í Grønlandi av týðningi, og hon er í stórum trupuleikum. Toskastovnurin hevur seinasti 10 árin verið víkjandi og ein ovfisking fer fram av rækjustovninum.

Philip Lauritzen slær fast, at verður grønlandska fiskivinnan ikki styrkt, hevur áralangur vinnupolitikkur verið nytuleysur. Hetta ferir í veruleikanum við sær, at Grønland framvegis fer at verða 100 prosent fíggað av statinum og grundarlagið undir heimastýristankanum máðar burtur. Sjálvt um Danmark ikki hevur sett nakað krav um, at heimastýrið einaferð skal fígga seg sjálvt, so verður tað

Men KNAPP, felagið hjá veiði- og fiskimonnum, heldur kortini ikki, at hetta er ein nóg góð trygging. Tí hevur KNAPP skipað fyrri eini savnan av undirskriftum við kravi um sjálvstøðugt 200 fjórðinga fiskimark. Búskaparligu okini hjá ST-stevnunum tryggja bert ein fyrsterætt mált eftir fiskikapasiteti.

Næstformaðurin í KNAPP, Ulrik Rosing, metir støðuna soleiðis: — Vit kunna einki gera. Vit megu hava hjálp fyrri at avmarka útlendsku fiskingina, annars oyða útlendskir trolarar okkara einasta tilveru-møguleika.

Fyrri stuttum hevur málið verið til viðgerar í landsráðnum, har landsráðslimurin Niels Carlo Heilmann legði dent á, at eitt búskaparligt oki er ikki nóg-mikið. Hann visti á, at tann veiða, ið grønlandingar kanska ikki júst veiða nu, eigur at vera at taka til seinri. Tað skal ikki veidast av øðrum tjóðum, helt hann.

Við Information hevur Moses

Framhald á síðu 10